

میلعا وه

قو قحای و ذ مار تحا تیمها

نادنر فو ی بر قلا ی و ذ تدوم راتا آن دود ی نیو کت و

ءایلو ا

6 سلج 1417 لاسد هبند چنپ ی اهبد

تاناید

ی نار هط ی نیسد ن سحمدحم دیسد جاد الله تیا

هرسد الله سدق

مِجْرَلَا نِ اطِيْشَلَا نِمِ لِّلّٰهٖ اَبْدُوْعَا

مِجْرَلَا نِ مَحْرَلَا اللّٰهٖ مَسْب

دَمَّحِمِ مَسَاقِلَا يِ بَا اَبِيْبِنْد وَا نَدِيْسِي لِعِ اللّٰهٖ يِ لَّص و
مِهْدَا دَعَا يِ لِعِ اَنْعَلَا وَا نِيْر هَا طَلَا نِ يَبِيْطَلَا هَلَا يِ لِعِ و
نِ يِعْمَجَا

ی رابتعا و ی هلا نیناوق ن دوی نیوکت

ی رشد نیناوق ن دوی

ي فِ ٔدَوْمَلَا لَّا اَرَجَا مِيَّع مَكَلَا َسَا لَّا لِقُ

هک دراد ی هاگتس دوم ش دوخ ی ار ب ادخ¹ ی بر قلا

ی مردقن یمه اما؛ دیای منرد روجام ی اهب اسداب

دهاوخب ی سکرگا هک تسه ی لئاسه اجنیا هک میناد

دنک ی ورپین وناقنیا زا دیاب، دنک ادیپ هار اجنا هب

تسا ی نیوکت نوناق کی، هتشاذگ ادخ هک ی نوناق

ل عجل لم نیب و لود نیب هک ی نیناوق ی عیرشت هذ

دراذگی م نوناقن لا. تسا تا عیرشت، دوشی م

دراذگی م نوناق، میهدب تا ایلام ردقنیا دیاب

نیا. دورب ههبج و ی زابرس هبل اسدود ی سکره

نیناوقنیا. رگید تسه اهروشک رد هک ی نیناوق

ی م تلودنیا زورما. تسا ی رابتعا و ی عیرشت

تلود، دوری م ی تقو، دراذگی م نوناق کی دیآ

تلودنیا. دنکی م ضوع ار نوناق دیای م ی دعب

دراذگی م دازآ ار باجدو دراذگی م نوناق دیای م

¹: 181 ص، 4 ج، ی سانشداعم؛ 23 هیأ (42) ی روشد هروس.

چیه، ی ربمایپ و تاسر ت محزل باقم رد امشزانم: بوگب! ربمایپ ی»
تدوم ی برقلا یوز هب هکنآ رگم، م هلوخی من ی دزم و رجا و ش اداپ
«دیئامن»

دهاوخی م س کره ، باجباب دهاوخی م س کره»
 ی رابجا ار باجد دیآی م ی دعب تلود «. باججی پ
 نداد شحف و ندرک تبس دیآی م تلود نیا . دنکی م
 ددن آ ی ار ب و دنکی م عونمم ار ی تلود لاجر هب
 ی م داز آ دیآی م رگید تلود کی ، دروآی م نادنز و
 ی کراپ کی ن دنل رد ، ن اتسلگنا رد : دنیوگی م . دنک
 ره ، دورب کراپ و غاب ن آ هب س کره هک تسه
 رگا ی تح ؛ دهد ماجنا دناوتی م دهاوخب شد ی راک
 ی سک ، دهدب شحف م ن اتسلگنا هکلم هب دهاوخب
 ؛ دهدب شحف دیابن ابایخرد . دریگی مزار وای ولج
 دهاوخی م س کره ، درادن بیع کراپ ن آ رد ی لو
 1! درواییرد ار شد قد دورب

و عفانم س اسار ب و تسایر ابتعا نیناوق نیا
 ررض ربی تلود چیه [هتبلأ] . دوشی م ل عجرّ ماضم
 عفانم س اسار ب هشمه ؛ دنکی مذل عجن و نناقش دوخ
 ولو هک ی تلود اهنت : دینادب ار نیا . رگید تسایر
 تموکد نامه ، درک ل عجن و نناق ، هیلع اررض
 هدماینی تلود چیه لاا و ! ن آ طقف ؛ دوبن نیموئماریم
 ، ش دوخ رب ررض س اسار ب ولو هک دما دهاوخن و
 دنک ل عجن و نناق

لأصا ادخ هاگتسد اما ، تسایر ابتعا اهنیای
 ش دوخ ه اوخلد س اسار ب ادخ هک درادی منرب رابتعا
 راک نیا] امش دهاوخی م م لد ن م» : دیوگب [لائم]
 ملیم» : دیوگب ادرف «. دیده ماجنا روطنیا [ار
 «! دشابر گید روط کی دهاوخی م م لد ، دش ضوع
 ؛ مرادن تسود ار نوناق نیا ن م» : دیوگب ادرفس پ
 [تسین روطنیا] ! هذ «! دیده ماجنا روطنیا

1 نیرتگرزب هک دراد ماند Hyde Park) «کراپ دیا» ، لحم نیا .
 (ققحم) . تسایر دنلی تنطلس کراپ

اجناً؛ ت سار م لاس فذو نیو کت هاگتسد ادخ هاگتسد
 ،تسیند کاک اجناً؛ ت سار تی عقاو باسد اهباسد
 [هچناً]. تسیند دما دبو ن دما شوخ ،تسیند قافذ
 روطنیمه دیاباً اتد عاق؛ ت سار روطنیا دناه تفگام هب
 روطنیا ،دناه دومرفام هب هکن اگرزب! رگید دشاب
 اری ناعم نیا و دناه تفر هکی یاهنیا .دناه دومرف
 اجناً .دنتفگی م روطنیا ،دناه درکن ادجو و دهاشم
 اجنیا رد هچرگ ،ت سار تی عقاو باسد ،باسد
 ن کمم اجناً رد اما ،دشاب هداتفا پیش پی یلیخ ه لئسم
 .دشاب مهم یلیخ ت سار

و ی هلا تیمها ی اهرایعم ن دود ت وافتم

ی رشب

ی اقا موحرم رسپ الله هظفد ی راصنا ی اقا دمحا
 ی راصنا ی اقا موحرم زا دعب [ی نادمه] ی راصنا
 تمحز یلیخ مه اعقاو؛ دود ناشیا دلاوا ل فکتم
 رد ناشریسم هچرگ .درک گرزب ار اهنیا و دیشک
 زا ریغی هار هب همه و دش عقاو ردپ ریسم ریغ
 ،دروآرد تفذت کرش زا رسد یکی: دنتفر ردپ هار
 رد لاماد اتمه زونه و تفر سیلگنا هب یکی
 ی مذام رگید ارش یاهنیا هصلاخ .ت سار سیلگنا
 ار ردپ هار یسک تروصد ره رد یلو ،میناد
 و درک گرزب ار اهنیا [ی اقا دمحا] هصلاخ .تفرذ
 .دیشکی م تمحز

ایشان یک سال به کربلا می رود و در آنجا
 مدتی اقامت می کند، در سامرا، کاظمین، نجف...
 . حال و هوای عتبات او را می گیرد؛ به نحوی که
 تصمیم می گیرد زندگی اش را به عتبات بیاورد و
 دیگر آنجا بماند و در آنجا زندگی کند و کارش را
 آنجا [قرار دهد]. مدتی بر این منوال بود. یک

شب مرحوم آقای انصاری را در خواب می بیند.
ایشان به من می گفت:

ی یاعد شتونقر رد رگا دعب ،مناوخی م زامذت عکر ود ،مک ادیبی لکشم تقو ره نم
و دیایم باو خرد ناشیا ،دنتفگ ام هب [ی نادمه یراصنا اللہتیا] ناشیا هک مناو خب ار
رمتسم م هزونه و ماهدرك ناحتما ی امدیدع دراوم ل احببات نم .دنکی مل دار ل کشم
بتسا

؛تشاد ی کچوک رسپ یراصنا ی اقا موحرم
هتبا .تسا دومحم شمساهک ناشیا هچب نیرخا
ی لیذ ع قوم نآ ؛هدش گرزب بذ ن لا ناشیا
هب باو خرد] یراصنا ی اقا موحرم .دوب کچوک
:دنتفگ و دندرک ور [اقا دمحا

ندنام تابتع رد رمع مامت زا شیاوژ ،ندیشک دومحم نیا رس هب تسد کی دمحا
!تسا رتشیب

خب انسان تمام عمر در عتبات باشد می دانید
یعنی چه؟ یعنی فرض کنید که صبح برود نماز
صبح را در حرم سیدالشهدا بخواند، نماز ظهر را
در حرم حضرت ابوالفضل بخواند، فرض کنید که
شب جمعه بلند شود برود نجف، بعد هر وقت دلش
بخواهد کاظمین برود، سامرّا برود. اصلاً این
اماکن واقعاً نورانیت عجیبی دارد! در کاظمین،
قبر موسی بن جعفر و امام جواد، واقعاً چه خبرها
هست! در سامرّا، مقام حضرت هادی و امام
حسن عسکری و حضرت حکیمه خاتون و
حضرت نرجس خاتون (مادر امام زمان) و آن
سرداب کذایی! خلاصه سامرا خیلی شهر نورانی
و سبکی است. بعد به کربلا بیاید؛ آنجا دیگر چه
خبرها هست! امام حسین با آن اوضاع و کبکبه
و دبدبه اش و حضرت ابوالفضل! نجف که دیگر
امیرالمؤمنین اصلاً یک [حال خاصی دارد].

هر خلااب ،دنامی م اجنیا رد هک ی سک نآ لامد
ی لو .دنکی م ساسحا ار ی عفانم و هر هب کی
کی» :دیوگی م ناشیا هک تسا نیا رد تبحص
رتلااب رمع مامت زا [هچب] نیا رس ربندیشک تسد

ندیشک تسد هسد و ندیشک تسد ود لاماد «!تسا
 تسا نیا شیانعم؟ تسیچ شیانعم نیا؟! [روطچ]
 تسا ترابع نآ [و] تسه اجنیا رد ی اهئسم هک
 تحت رد میتی هچب کی س فذی نعی؛ س فذ اهئسم زا
 ششزرا ادخ شپ، دوشد عقاو فط و تیرت
 و فجن و لابرك [هب فرشت] ای تسا رتشیب
 تیمها ابی لیخ ناسنا دزد رد اهئسم نآ؟ تارایز
 نیا! درادن تیمها ی لیخ ادخ شپ ی لو؛ تسا
 تیمها ی لیخ ناسنا شپ [ی زاو نمیتی] اهئسم
 تساجنیا. دراد تیمها ی لیخ ادخ شپ ی لو؛ درادن
 فرطنیا اب فرطن آرد اه باسد: میوگی م هک
 نآ رد لئسم رابتعا و شزرا ی نعی «دراد توافد
 و حذ کی هب اجنیا رد، تسا و حذ کی هب فرط
 تسا رگید.

همام هچره: دراد تیمها ی لیخ و ربواید اجنیا
 شیر هچره! تسا رتشیب تیمها، دوشد رتگرزب
 ،دشاب هیط رد لاسرا و دشاب دیفسد، دشاب رتدنب
 تیمها بجوم درز نیلعد. تسا رتشیب تیمها
 و دیع س لاجم و هضور س لاجم و وربواید. تسا
 عفر. تسا مهم ی لیختائیه و هیرگو و نداد ی دیع
 هتشاد ی کتسدرتفد ناسنا [هکنیا] و مدرم جئاوحد
 همه آهنیا، دنورب و دنیاید تاجاد بابرا و دشاب
 فرطن آ؟! تسا ربخ هچ فرطن آ اما! تسا مهم
 لئسم نیا رد ردقچ صخش نیا دننکی م هاگد
 هب؛ دننکی مذ هاگد اهزیچ نیا هب! دراد ص لاخا
 !دننکی م هاگد ص لاخا

رایعم س اسار ب داجسد ماما ملاغ ماقم

¹(ققم). شیر ن تشانگ دنلب.

یک‌دفعه ممکن است این شخص با این
 بیاوبروی عجیب، آن‌طرف فقط همین‌قدر است:
 به‌اندازه دو سانت! اما از آن‌طرف غلام حضرت
 سجاد که طویله‌دار حضرت است، [نزد خدا مقام
 بالایی داشته باشد]. خانه طویله داشت و او
 طویله‌دار بود؛ به قاطر و اسب و شتر و مرکب
 حضرت جو می‌داد؛ همین! ولی این غلام از این
 بیاوبروهای رجال حدیث مثل ابو حمزه ثمالی‌ها و
 سعید بن مسیب‌ها [نداشت]. آن دنیا می‌بینید
 [مقام] آن غلام تا کجاست! اما آن سعید بن مسیب
 و اینها تا کجا هستند!

البته سعید بن مسیب آدم خوبی بود؛ از شیعیان
 بود. او روایتی از پیغمبر شنیده بود که هر کس
 دو رکعت نماز در مسجد و جای خلوت و روز
 جمعه و ظاهراً در هنگام باران بخواند، ثوابش
 چقدر است. آن روزی که حضرت سجاد از دنیا
 رفتند و جنازه را تشییع کردند، همه مردم مدینه
 برای تشییع بدن حضرت سجاد آمدند. او دید موقع
 خوبی است [چون] دیگر در مسجد کسی نیست و
 مسجد مدینه خالی است. گفت برویم یک گوشه
 دو رکعت نماز را بخوانیم. ظاهراً باران هم
 می‌آمد. آن تشییع جنازه را رها کرد و آمد و
 شروع کرد نماز خواندن! البته بعد می‌گوید:
 «دیدم که یک‌دفعه ملائکه تکبیر می‌گویند. وقتی
 ملائکه تکبیر می‌گویند، اهل زمین هم تکبیر
 می‌گفتند؛ اول آنها می‌گفتند بعد این مردم.
 همین‌طور الله اکبر الله اکبر می‌گفتند و بدن

حضرت را [تشیع می‌کردند]. «^۱ وا لا احد
دا جسد تر ضد عیشتی نعید؛ تسا ردقن یا شکار دا
هنیدم دجسم رد زامنت عکر ود ات دنکی ماهر ار
!دسر بتلیضف هب مکنیا ی ار بدناوخب

نیا هب لاصا تر ضد باحصا زا ی سک اما
رادهلویط هک ی سک رخا! دندرکی من م ه هاگن م لاغ
ی چر ادبا دینک ضرف! دنکی من ش هاگن بختسا
نآ ی لو. دنکی من ش هاگن لاصا اقا ن لاف لزمن
نآ]؛ تسا رگید روطکی لاصا هیضه فرط
دیای م ناراب دعب و دنکی م اعد و دیای م [م لاغ
دنکی م اعد عاقتستسا نآ رد دنیا ی م مدرم هم
ی م عاقتستسا زامن دیای م وا، دیای من ناراب [ی لو]
ناراب و ارطاخه بدخی نعید؛ دیای م ناراب و دناوخب
^۲!دتسرفی م

دیاب ناسنا بتسا ی عقاو لئاسم، لئاسم نیا
ش تسد زا بلطم و هئسم هک دشاب بظاوم ی لیخ
لدن بیاب [حطسد] بلاطم هب ار ش دوخ و دیانرد
هئسم نآ هشیمه دیاب ناسنا. دنکن مرگرسد و مرگ
بلاطم نیا. دشاب هتشاد رظن دم ار ی لصا بلطم و
دش ضرع تهجن نیا ی ار ب

مهم ی نیوکت لئاسم زا ی برقلای و ذت دوم
،تسا تیمها زئاد رایسب هک مهم هئسم کی
ماقم رد لاعتم دنوادخ اب تسا سفن طا بتر ا هئسم
لأ لُقُ) :دیامرفی م هک هیآ نیا رد. ی نیوکت ریثأت
(، ی برقلای ف ه دَوْمَلًا لِإِ ارْجَا هِیَّء مُمْكَلًا سَأ
ی و ذت دوم هک دنکی م هراشا هتکن نیا هب تر ضد
نوچ؛ تسا تما تداعسد و تیاده دیلک ی برقلا

۱. ۳۳۳ - ۳۳۵ ص ۱، ج (ی شکل اجر) لاجر لا مفرعم رایتخا .

۲. فلاتخا ی ردق اب، ۱۷۴ ص، موصولاً تابثاً .

رجا بر گید تسام تداعسد «رجا» زا روظنم ادیپ ام هک ی تداعسد نام ه ی نعید؟ هچ ی نعید ربمغیپ دشد ثوعبم ام تداعسد ی ارب ربمغیپ نوچ؛ مینک تخبشوخذ و مینک ادیپ تداعسد ام رگا لاماد! ار گید میوشن رگا؛ تسا هدیسر شرجا ه ربمغیپ، میوشد یوژ زا تعباتم رد ار دیلک ربمغیپ. تسا هدیسر ندهدی م رارق ی بر قلا

یوژ؟ دنتسه ی ناسک هچ ی بر قلا یوژ نیا لاماد نار بهر و ناماما و همئا زا دنات رابع ی بر قلا حلافو حاجن بجوم اهنیا زا تعاطا هک ام ی بهذم رد هک رگید بلطم کی ی لو. تسا ی راگتسر و نیا اب مرکا ربمغیپ: هک تسا نیا تسا هتفه اجنیا فرط زا تلسر و تیاده [نامه] هک لمع، تامحز نیا اب، تسا تما نیا ی ارب راگدروپ ی ارب ش دوختیل ها هب تبسن ی نیوکت قح کی تاماما هئسم لاصا رگا ی نعید. دروا دوجو هب همه تامحز و ربمغیپ تئعب سفند، دوبند مه تفلاخ و هداما نید کی و وای ردهبرد لاسه سوتسید و اری دبا تداعسد و نداد رارق همه رایتخا رد آیهم بجوم، کذلک اثما و ندر و آن اغمرا هب همه ی ارب دوشد ظاحل ربمغیپ هیرذ رد هئسم نیا هک دوشی م دنزرف و دنتسه ربمغیپ لزنم رد هک ی دارفا نوچ؛ دنتسین هک و اری ادج، دنیایم باسح ه ربمغیپ هب مارتحا؛ تسا ربمغیپ تیاعر، اهنا تیاعر سپ. تسا ربمغیپ هب مارتحا، اهنا

أَعْقَاوِ رَبْمَغِیْپِ¹؛ «هَمْ لَأْ هِذِهِ اَوْبَاءُ شِیْءٍ وَاَنَا»

¹ ج، ی، سانشماما. 105 ص، 3 ج، ماسلا مهیلع بلاط ی بآ لآ بقانم. 119 ص، 8: «میتسه تما نیا ردپود ی لع و نم»

قَد مدرم اُمه ر ب رمغیپ ؛ دوشی م تما نیا ردپ
 اعقاو هکی تامحز نیا . دوخی یا ج ه بن آ ؛ دراد تو با
 ، دیشک مدرم ی ارب ل اسد هسوت سید نیا ضرع رد
 و دش هتخیر هکی یا هن و خ و درک هکی یا ه گنج
 تیاده ی ارب ، دیشک رمغیپ هکی یا هی رده برد
 . رگید دیشک مدرم

ه ب ار رد هک تسا نیا ه لئسم نیا رجا بخ
 شاهچب [و] دنک ه ا ر و ا و دنزب شرتخد ی ولهپ
 کینیا ¹؟! دنشکُج [ار و ا] مه دعب و دنک طقس ار
 !تسا رجا [ی ادا عون]

ار رمغیپ دوجو هک تسا نیا رگید رجا کی
 ن لا هک دنک ضر فی نعی ؛ دنک ظا ح و ا هیر ذ رد
 هکی شزرا و تزع و مارتحان آ ، تسه رمغیپ
 دوجو ن اشنا دنزرف ی ارب رمغیپ دوخ نامز رد
 هک لاماد دنیوگب هکنیا هذ . دنک ظا ح ار ن آ ، تشاد
 هک لاماد ! داباداب هچره رگید هتفر ایند زا رمغیپ
 نیا . تسا مامت ه لئسم رگید ، هتفر ایند زا رمغیپ
 . تمعذ ن ارفک دنیوگی م ار نیا ! تسین [ح یحصا]
 رد رمغیپ هکی لمع ن و چ ؛ تسین نیا تمعذ رکش
 تیعاو کی ، داد ما جنا ل اسد هسوت سید نیا ضرع
 لمع دنتسه فظوم تما هک در و آ دوجو ه ب ی نیوکت
 قبطنم ی نیوکت تیعاو ن آ س اسار ب ار ن اشدوخ
 ن آ [ی ادا] دیاب تما دارفا هک دوب ی قح ، ن آ ؛ دنک
 هدیدنی نیوکت تیعاو نیا آ لا و ، دنده ما جنا ار قح
 . دوشی مذ هداد رثا بیترتن آ ه ب و دوشی م هتفرگ
 ، دنک ت فلاخم ی نیوکت تیعاو اب ده او خ ب ی سکرگا
 . دربی مذ ی یا ج ه ب هار

¹ 71. ص 1، ج ، لحنلا و لملما ؛ 135 و 134 ص ، تماملال نلاد .

تایعقاو ابدتفلاخم و راکنا ناکما مدع

ی نیوکت

درک راکنا دوشی مذ هک ار ی نیوکت تایعقاو
امشرگا؛ تسان اوختسا و تسوپ و تشوگام ندب
لاماد. دوشی م مخز، دینک ورف و قاچ ندب نیا رد
ی نیوکت تایعقاو کی تایعقاو نیا: «دییوگب امش
»! دوشی مذ ی روط، منکی م ورف و قاچ نم؛ تسیند
ایدوری م ورف دینیب، دینک ناحتما، دینک ش یامز آ
تایعقاو، دراد رطخ و تسامس، مس! دوری مذ
ی م، دروخب مس ی سک رگا هک تسانیا ی نیوکت
و مروخی م ار مس نیا هدنب: «وگب امش لاماد. دریم
مکنیا رد هتفرگ قلعت ماهدارا هدنب! مریمی مذ
، یریمی م! ناجاقآ هذ»! مریمذ و مروخب رونایس
ی اھتایعقاو ابدتسا ی نیوکت تایعقاو کی نیا
درک تفلاخم دوشی مذ ی نیوکت

واقعیت‌های اعتباری را می‌شود [ندید
گرفت]. وقتی شما سر چراغ قرمز می‌رسید و
می‌بینید پلیس نیست، گاز می‌دهید و رد می‌شوید.
این واقعیت اعتباری است دیگر. [می‌گویید:]
«حالا که ندیده، بزن برو!» یا اینکه قانونی می‌آید
که برایتان مالیات می‌آورد، شما یک نفر را در
آن وزارت دارید، او اسم شما را از کامپیوتر
حذف می‌کند؛ در نتیجه مالیات برایتان نمی‌آید!
می‌شود از این کارها کرد و [از قوانین اعتباری]
فرار کرد؛ ولی از واقعیات تکوینی که نمی‌شود
فرار کرد. اگر آب نخورید، می‌میرید. اگر تنفس
نکنید، می‌میرید. اگر غذا نخورید؛ می‌میرید. اگر
مریض شوید، باید قرص و دوا بخورید؛ انسان
دوا نخورد، از بین می‌رود. اینها واقعیت‌های

تکوینی است.

تیاعر نیوکت یاهت یعقاو نیمه زا یکی
ندرگربه کی دارفا) قوقحای و ذ بهت بسنمارتحا
نیوکت تیعاو کینیا. تسا (دندراد قدناسنا
می ممدص، دهند ماجنا ار نیاسکرگا؛ تسا
نیعی؛ دنتسه ناسنا قوقحای و ذردام و ردپ! دنیب
اهناتاعارم و بدا و مارتحا تیاعر دیابناسنا
دنیبیم ممدص، دشاب هتشادز رگا. دشاب هتشاد ار
رتولج دیابناسنا. تسا نیوکت تیعاو کینیا
دیاب، دیوگب «وت» اهنآ به دیابند، دنک تکردهنآ زا
هکی تروصرد هتبلاب. دشاب هتشاد ار اهنآ مارتحا
فلاخ بهرما رگا. دنکذ فلاخ بهرما ار ناسنا
شوخ یوراب: دنک تاشامم دیابناسنا، دندرک
شحف دیابندی لو. دهند ماجنا یلو [دنک دروخرپ]
تیعاو اهنیا. دنک مخا دیابند، دنکی کاته دیابند، دهدب
تسا نیوکت یاه.

نلا دینیبیم امش هک دارفانیا زا یضعب
به، تسین یبسانم و حیحص عضو ناشعضو
ی مارتحای بن اشردام و ردپ به هکتسا نیا رطاخ
ش یوخوموقزا دارفانیمه زار فذکی. دندرکی
و درکی می مارتحای بشردام به و دوبام یاه
هئسم نیا بهترم دنچاقا هکنیا اب. درکی مذتیاعر
ار تردام تیاعر دیابامش هک دندومرفوا به ار
زارگیدنلا. دادی مذشوگوا، ...لا و ینکب
تفرش دوخیار بو دش ادجن اشیا

کی ادخی نیعی؛ تسا نیوکت تیعاو کینیا
ام رگا؛ تسا هداد رارق یباسد [و] طابترا
تکرده طابترا و باسد نآ ساساربه میهاوخب
میهاوخب رگا اما. میورب ار هار نیا دیاب، مینک

نیا. میوری م نیدزا، مینک تکر د جوم فالاخر ب
 ردپلد ن دروا تسدهب. رگیدتسا روطنیمه مه
 ن تسکش و دنکی م زاب ار ناسنا هار لاصا ردام و
 زای ردام بلقرگا. ددنبی م ار ناسنا هار اهنال د
 تقون آ. دوشی م هتسب ناسنا هار، دریگبش دنزرف
 ارچ: «دیوگی م مادم» «امضبقرد»: دیوگی م ابتر م
 نیا رطاخب [ضبق] نیا «!؟تسا روطنیا ملاد
 یارب. تساهتسب هار [نوچ]. رگیدتسا تهج
 تدوخزا ار وابلق دیاب، دوشد زاب هار نیا مکنیا
 قوقحای و ذ؛ دنتسه قوقحای و ذ اهنیا. بی نک داش
 دنراد ق د ناسنا ن درگ ربه کی دار فای نعی

تاداسه بمارتحا موزل

ن دید هب، میتفر رهبا هب اقاآ تمدخ رد یرفس
 1. یرایهلا اقاآ جاد موحر م خدا [ایشان را] رحمت
 کند. بعد از آنجا به همدان رفتیم. در ابهر سیدی
 بود به نام آسید رئوف که ظاهراً فوت کرده است.
 عصر آن روز [به دیدن او رفتیم]. سید بسیار
 عفیف، نجیب و وَضیع². قدّ خیلی کوتاهی داشت
 و خیلی ریزه میزه بود. او بزّاز بود، ولی
 بزّازی اش مثل اینهایی که در محلات می گردند
 بود. داخل بقچه ای اقمشه می ریخت و روی کولش
 می گذاشت و داد می زد: «بزّازی!» خیلی هم
 بامزه بود! وقتی مرحوم آقا از او سؤال کردند:
 «شما چه می کنید؟» گفت: «آقا، الان به شما نشان
 می دهم.» یک دفعه رفت آنجا، یک پستی برداشت
 که راست راستی، تحقیقاً بگویم وزنش از خودش

¹ عوجری رایهلا اقاآ جاد موحرمت لادن و ماریپر تشید ع لاطا تهج.

112. ص، حو تفار سهب دوش

² (ق قحم). ل احمداتفا و عضاوتم.

بیشتر بود! این قدر او ضعیف بود که آن پستی و زنش از او بیشتر بود! یک چیز [بزرگ] که داخلش لباس و پارچه و قماش [بود]، روی کولش گذاشته بود و یک دانه از این مترهای آهنی که دست می‌گیرند [داشت]. آمد دور اتاق می‌گشت [و می‌گفت:] «بزازی، بزازی!» همین‌طور دور اتاق می‌گشت، آقا هم می‌خندیدند. آقا یک مقدار آنجا نشستند و بعد بیرون آمدیم.

شب منزل مرحوم حاج آقا اللهیاری خوابیدیم. او هم مرد خوبی بود. فردا صبح شد. یک کتاب در آنجا بود که تألیف مرحوم آسید حسین فاطمی بود؛ ایشان در قم بود. این کتاب روی طاقچه بود، به ما گفتند: «این کتاب را از آنجا بیاور.» کتاب را آوردیم، همین‌طوری باز کردند و گفتند: «این را بخوان.» حکایتی بود. خواندم؛ که حالا آن حکایت را می‌گویم. بعد بستند. آقا رو کردند به آقای اللهیاری، گفتند: «شما چرا به این آقا سید رئوف نمی‌رسید؟» گفت: «من می‌رسم. ما اینجا روزهای جمعه روضه داریم و من گفته‌ام اینجا بیایند روضه.» آقا خیلی با تغیر فرمودند: «ایشان سید است، شما باید به منزل او بروید نه اینکه بگویید او به منزل شما بیاید!» [حاج آقا اللهیاری] هیچ توقع نداشت از آقا [که این‌طور بگویند]؛ یک مقدار دست‌پاچه شد. بعد آقا فرمودند: «شما خیال می‌کنید با این روضه‌هایی که می‌گیرید، می‌خواهید رضای خدا را به دست بیاورید؟! به جای اینها بلند شوید بروید به اینها برسید، به زندگی اینها برسید!» ایشان [مرحوم اللهیاری] خیلی تحت تاثیر واقع شد. [آسید رئوف] خیلی

وضع بود و بچه‌های زیادی [داشت]. بعد آقا فرمودند: «هیچ وقت اینها به منزل شما نمی‌آیند! اینها منیع‌اند، اینها دارای عزت هستند، اینها بلندمرتبه هستند، کجا بلند می‌شوند در مقابل شما کرنش کنند؟! شما باید بلند شوید [به منزل آنها بروید].»

ن آ ایب! ی نلاف: دنتفگ ن م هب [ن آ زا ش پید]
 ی مطاف ن یسد دیسا مو حرم «ن اوخبر ار تیاکد
 1. تسین م دای [باتک مسا] لاماد؛ دراد ی باتک کی
 دودن یا تیاکد

دیوگی م و دیای م و ش پید ی ایو لعن ز زور کی. دودن شاه جرد راجت زار فذ کی
 دنرادن ی سک م ه اینیا و مراد هچ اذ هسود و متفر آیند زار هوشد هک تسای تدم ن م
 و ا هبور [رجات] ن آ «مدمای مذ لا و مدمآ اجنیا هک دیسر رخا هب راکر گید هصلاح
 کی بتفر و تسکش شلد و ا «روایید ار دهانش ورب ی راد ی دهانش رگا»: بتفگ
 تفر اجنآ هیو لعن ز نیا، دود [لومت] ی لیخ مهن آ و، دودن رازاب نیمه رد ی تشترز
 نیا منادی مذ منک تقد م ه اوخبر رگا) «تسه ی اهلسم نینچ»: درک راهظا هصلاح و
 منادی مذ. تسه اجنیا رد هیضه ود نوچ؛ [هن اید تسای هیضه نامه] ی تشترز هیضه
 مه [ار] ی تشترز هیضه دعب، دیوگی م ار نیا لاماد. تسای لو نیا مکنیا اید تسای نیا
 (دیوگی م)

همین شخص تاجر شب پیغمبر را در خواب می‌بیند. می‌بیند بهشت است و باغ و قصری است و بیاوبرو و اوضاعی است، پیغمبر هم ایستاده‌اند و افراد یکی یکی اجازه عبور می‌گیرند که داخل قصر و بهشت بروند. وقتی او می‌رسد، به پیغمبر می‌گوید: «می‌خواهم بروم.» حضرت فرمودند: «این برای مسلمین است.» [پاسخ داد:] «یا رسول الله من هم مسلمانم.» حضرت فرمودند: «شاهدت کجاست؟ شاهد بیاور!» گفت: «شاهد ندارم!» و همین‌طور [متحیر] ماند که من چه کار کنم؟ بعد حضرت رو کردند به او فرمودند: «خیلی خب پس برو این مال تو نیست. تو از دختر من که امروز آمد شاهد خواستی، حالا هم باید شاهد بیاوری تا بروی!» خلاصه از خواب بلند می‌شود و خیلی متأثر [می‌شود].

نیا منادی مذ لاماد، تسای هیضه کی نیا
 دودن یا ای مدناوخن م هک دود [هیضه]

یک زرتشتی دیگری هم بود؛ این علویه دیگر

1. تسای هدنام ی اجبه رردللعماج مان هب باتک کی طقف ناشیا زا .
 (ققم)

از ناچاری می‌رود به او مراجعه می‌کند و می‌گوید: «اوضاع ما این‌طور است، ما سید

هستیم و مدتی [است دچار مشکل هستیم].»

دعب دیوگی‌م ش‌ملاغ شوگ‌رد ی‌زیچ و دنکی‌م ادص‌ار شرکود و ملاغ، ی‌تشترز تراجت‌ن‌آ‌ر‌ادیار سد‌ح‌لاطصا‌ه‌پ‌و ملاغ‌ن‌یا «دیور‌بن‌اشیا اب‌امش»: دیوگی‌م‌ه‌یول‌ع‌ه‌پ‌ا‌ه‌ه‌چ‌اب [امش]: دیوگی‌م و دربی‌م (نز نیمه لز‌نم) ش‌لز‌نم‌ه‌پ‌ار‌ن‌ز، هناخ ی‌م [ملاغ]. دنیای‌م‌ی‌تشترز لز‌نم‌ه‌پ‌م‌ه‌اب‌هم‌ه‌و دنوشی‌م‌د‌نلب‌ا‌ه‌ه‌چ‌اب «میور‌ب‌دنیای‌بن‌اشیا ات‌دیشاب‌اجنیا‌لاع‌ف‌امش»: دیوگ

کی‌ت‌سا‌رت‌ه‌پ‌،ت‌سا‌م‌ع‌م‌ج‌ن‌لا» دیوگی‌م‌ه‌یول‌ع‌ن‌ز‌ن‌یا‌ه‌پ‌ [ی‌تشترز] ن‌ز‌دعب ی‌م‌م‌ام‌د‌ه‌پ‌ار‌ا‌ه‌ن‌یا‌م‌ه‌م‌ه‌. مدوب‌ن‌ور‌ی‌ب‌ای‌ل‌ز‌ن‌م‌ن‌ام‌ه‌ر‌د‌ی‌م‌ام‌د‌«میور‌ب‌م‌ه‌ی‌م‌ام‌د‌د‌ن‌ه‌او‌خی‌م‌ی‌ت‌ق‌و‌. دربی‌م‌م‌ام‌د‌ه‌پ‌ار‌ا‌ه‌ن‌یا‌و‌دی‌ای‌م‌ی‌تشترز‌ن‌یا‌ن‌ز‌دو‌خ‌ی‌نع‌ی‌؛‌د‌ن‌ر‌ب‌س‌اب‌ل‌و‌گ‌ر‌ز‌ب‌ات‌ک‌چ‌وک‌ز‌ا،‌دنکی‌م‌ض‌وع‌ار‌ا‌ه‌ن‌یا‌ی‌ا‌ه‌س‌اب‌ل‌م‌ام‌ت‌،‌د‌ن‌ی‌اب‌ی‌ن‌ور‌ی‌ب‌لز‌ن‌م‌ن‌ام‌ه‌ر‌د‌ز‌ور‌ه‌س‌و‌د‌نی‌ای‌م‌ا‌ج‌ن‌ا‌ه‌پ‌دعب‌. د‌ن‌اش‌وپ‌ی‌م‌ا‌ه‌ن‌یا‌ه‌پ‌ر‌خ‌اف‌و‌و‌ذ‌ی‌ا‌ه‌د‌ی‌اب‌ی‌د‌ی‌ه‌او‌خی‌م‌ر‌گ‌ا‌ل‌ا‌د‌ب‌خ»: دیوگی‌م‌و‌ا‌ز‌ور‌ه‌س‌ز‌ا‌دعب‌. د‌ن‌ت‌س‌ه‌ن‌ن‌ام‌ه‌م‌ی‌تشترز‌ه‌ناخ: ل‌ا‌ث‌م‌ب‌اب‌ن‌م‌د‌ی‌ن‌ک‌ض‌ر‌ف‌ل‌ا‌ح‌. ن‌ا‌ش‌د‌و‌خ‌ل‌ز‌ن‌م‌د‌نی‌ای‌م‌ا‌ه‌ن‌یا‌«ن‌ا‌ت‌د‌و‌خ‌ل‌ز‌ن‌م‌ی‌ار‌ب‌،‌[م‌د‌ام‌ا] ل‌ز‌ن‌م‌ل‌ئ‌اس‌و‌م‌ام‌ت‌،‌ن‌ا‌ز‌ی‌و‌ا‌ا‌ه‌م‌د‌ر‌پ‌،‌م‌د‌ا‌ت‌ق‌ا‌ش‌ر‌ف‌[ل‌ز‌ن‌م] م‌ام‌ت‌،‌م‌د‌ش‌گ‌ن‌ر‌ق‌ا‌ج‌ا‌ل‌اص‌ا‌د‌ن‌ن‌ی‌ی‌م‌د‌ن‌ن‌کی‌م‌م‌ا‌گ‌ذ‌ه‌ن‌ا‌خ‌ز‌پ‌ش‌ا‌ر‌د‌ن‌ور‌ی‌م‌. س‌اب‌ل‌ت‌س‌د‌د‌ن‌چ‌ه‌چ‌ر‌ه‌ه‌یول‌ع‌ه‌پ‌. د‌س‌ری‌م‌ی‌تشترز‌و‌د‌ن‌ام‌ی‌م‌ا‌ج‌ن‌ا‌[ه‌یول‌ع]‌ن‌یا‌دعب‌. ... و‌ل‌ص‌ف‌ن‌غ‌ور‌... ز‌ا‌گ‌شرکود و «د‌ن‌ه‌دی‌م‌ا‌م‌ش‌ه‌پ‌ار‌غ‌ل‌ب‌ن‌یا‌و‌د‌نی‌ای‌م‌م‌ام‌ر‌ه‌ن‌م‌ف‌ر‌ط‌ز‌ا»: دیوگی‌م‌. د‌ه‌دی‌م‌ا‌ه‌ن‌یا‌ه‌پ‌ [ار‌غ‌ل‌ب‌ن‌یا‌و] دی‌ای‌م‌ [م‌ام‌ر‌ه]

در این مدت که اینها منزل زرتشتی بودند،

همان کسی که [علویه] اول پیش او رفته بود،

شب خواب می‌بیند که پیغمبر هست و قصری

هست و او می‌خواهد وارد شود. پیغمبر

می‌گوید: «این قصر برای مسلمین و شیعیان

ماست.» می‌گوید: «من مسلمانم.» [پیغمبر

می‌گوید:] «شاهدت کو؟ شاهد نداری. برو!

چطور امروز دختر ما پیش تو آمد، تو از او

شاهد خواستی [و] حرفش را قبول

نکردی؟!» خلاصه او بلند می‌شود در به‌در

به‌دنبال این علویه [می‌گردد] که پیدایش کند.

می‌گویند به منزل زرتشتی رفته است. پیش

زرتشتی می‌آید و می‌گوید: «این علویه منزل

تو آمده است؟ من او را می‌خواهم.» می‌گوید:

«نه! او را نمی‌دهم! برو پی‌کارت! آن خوابی

که تو دیده‌ای، من هم دیشب دیده‌ام! آنچه

دستمان آمده از دست نمی‌دهیم! برو. من

دیشب خواب دیدم قصری است و پیغمبر

ایستاده‌اند و یکی‌یکی راه می‌دهند. [وقتی] من

رسیدم، پیغمبر فرمودند: ”این قصر مال

مسلمین است، تو زرتشتی هستی و این قصر

مال پیروان من است.“ گفتم: ”خب من

مسلمان می‌شوم.“ حضرت فرمودند: ”بسیار

خب!“ در همان شب ما در خواب شهادتین

گفتیم و پیغمبر این قصر را به من دادند و

گفتند: ”این برای این است که تو امروز دختر

[و] فرزندان من را پذیرایی کردی.“ برو پی

کارت! اینها الان در خانه من هستند و

خلاصه ما چنین گوهری که به‌دست آورده‌ایم،

این‌طور [راحت از دست نمی‌دهیم].» بعد آمد

و زندگی آنها را [سروسامان داد].¹

دندرک و راقا، میدناو خارتیا کد نیامی تقو
نم [ی تقو] اقا فتا: دنتفگ و یرایهلا مو حرم هب
فوئر دیسآ رکف رد، مپاوخب متساوخی م بشید
هک اری مطاف نیسد دیسآ مو حرم باتک نیام. مدوب
تیا کد نیمه اقیقد، متشادرب دوب هچقاط ی لااب
نیام حبص ادر ف هک مرانگب تملع ارنیام متفگ! دما
نیام رد تبص «. مپاوخب [امش ی ارب] ارنیام
هک یراک ابربگ کی ی نیبی م هغدکی هک تسا
همه نآ اب ناملمس کیو، دوری م ولج دنکی م
! دنزب اجرد دیاب زونه انکو انک هب رهاظت

مارتچارثا زرابه نومذ دیزین بر رحه بوت
ی برقلای و ذ هب

رد قوقطای و ذ تیاعر و مارتچارثا هئسم
الاصا و تسا مهم ی لیخ دلاوا و نادنزر ف [دروم]
تلاکشم [ل د] دیلک و تداعسد دیلک تسا نکم
نیمه مهش سکع. دنک باب ح تفن اسنا ی ارب و دشاب
ی مارتحای ب [رثا رب] هدرکنی ادخرگا. بتسا روط
، دنکب ی ظاحن اسنا مکنیا نودب [و ی هجوت] ی بو
نکمم هیضه نیام، دیایب شپ ی بسانمان تی عقوم
کیراب ی لیخ ی اهاج هب ارنیام راک تسا
دناسرب کانرطخو

رح. بتسوگلا کیام ی ارب اعقاو دیزین بر رح
رایسب دوب ی درم؛ دوبذ ی لومعم مدآ کی دیزین ب
اهنیا. ناولهپ، هریشع و هلیبق بحاص، گرزب
اهنیا هب ی سک هک دندوب هفوک ناگرزب زا ی دارفا
هب تسناوتی منذ ی سک، دیوگب تسناوتی منذ «وت»
رازه اب «. بتسوربا تمشچ ی لااب»: دیوگب اهنیا

¹(رردلا عماج) قلاخا هئینجنگ. ، ج 2، ص 211 (با اختلاف).

ی‌نعید؛ رنگید در یگد ار ن‌یسد ماما ی‌ولج دماً ر‌فد
هک ی‌بیجء ت‌یعقوم اب هک اذک ن‌اولهپ م‌دأ ک‌ی
ار ت‌رضد ی‌ولج دیاید [ت‌ساوخی‌م] ت‌شاد
ش‌حف وا هب ت‌رضد، ت‌فرگ دماً ی‌تقو. در ی‌گد
هب هک ی‌زیچ ی‌نعید! ک‌یکر ش‌حف ه‌کنیا هذ. د‌نداد
؛ ک‌مأ ک‌ت‌لک‌ث : درو‌خرد و‌امادرت به عزایت
بنشیند. «معنایش این است: «بگیر بمیر! برو
بمیر! تو که هستی اصلاً؟! برو گم شو!» حرّ
چنین آدمی نبود که اگر کسی به او بگوید: «برو
گم شو» یا «صدایت در نیاید»، از این قضایا
بگذرد. یعنی حاضر بود تمام دنیا بر سرش خراب
شود [ولی] چنین حرفی نشنود؛ چنین آدمی بود.
پدرش را درمی‌آورد! اما حرفی که زد اینجا به
دردش خورد؛ اینجا خلاصه حسابش رسیده شد.
به امام حسین گفت: «تتها قضیه‌ای که باعث
می‌شود من این حرف را به تو نزنم این است که
تو پسر دختر پیغمبری.» ولی او که امام حسین
را به امامت قبول نداشت. اگر به امامت قبول
داشت که نمی‌آمد جلوی او را بگیرد. می‌گفت:
«خب بالاخره این پسر پیغمبر است دیگر؛ مثل
بقیه، این هم یکی.» ولی می‌گفت: «چه کنم که
مادرت فاطمه است.» یعنی اینجا هرچه باشد،
نمی‌توانم [به شما توهین کنم]. اینجا خویشتن‌داری
کرد و رعایت ذوی‌الحقوق و پیغمبر را انجام داد.
و [با خود] گفت: «[حتی] اگر یزید به من چنین
حرفی می‌زد، جوابش را می‌دادم!» یعنی خودت
برو گم شو! و می‌گفت! یعنی اگر یزید خلیفه
[مسلمین چنین حرفی می‌زد، جوابش را می‌داد].
شما نمی‌دانید، اینها افرادی هستند که حاضرند

بمیرند، اما چنین مسئله‌ای را قبول نکنند. فوقش
یزید چه کار می‌کرد؟ می‌کشتش دیگر! خب
بکشد! ولی [می‌گوید]: «من جوابت را می‌دهم.
حالا تو بعد هر کاری دلت می‌خواهد بکن.» یعنی
حاضرند بمیرند، ولی حاضر نیستند این ذلت را
قبول کنند: «من زیر بار چنین حرفی نمی‌روم؛
حالا یزیدی، [باش]! بگیر، بزن، بکش!»

ه‌دش ادیپش یارب ن‌یسد ماما زاکار ی‌تلی لو
:ت‌فگ. دزن ن‌یسد ماما ی‌فرد و درکل وبق دوب
وت‌ی‌اج ی‌س‌کره‌ها ماما؛ میوگی‌مذوت ی‌چ‌یه‌ن‌م»
ار ش‌راک‌ن‌یمه و «م‌دادی‌م ار ش‌باوج، دوب
ش‌داد ی‌اروشاء زور ی‌یضه‌ن‌یمه! ات‌خاس
ن‌یا زاک‌داد ی‌جیتد اروشاء زور ب‌دان‌یا؛ دیسر
دیسر اروشاء زور ی‌ات‌ت‌شدگ، ت‌شدگ ایاضه
دوخ‌اب] دز ش‌رسد ی‌ع‌فدکی اروشاء زور
ام؟! ت‌سای‌عضو ی‌چ‌ن‌یا! دادی‌دادی‌ا»: [ت‌فگ
ار ربمغیپ رسپ دنهاوخی‌م دندماً اهنیا؟! می‌پیاچک
¹! دوب‌ع‌قوم‌ن‌ای‌ار ب‌اهنیا‌ئمه «! دنشکب

ن‌ادنزرف‌ی‌نار هط‌ه‌ملاع‌م‌ارتحا

ی‌هلا‌ی‌ایلوا

ن‌یا ی‌ت‌بسن [ی‌نار هط‌ه‌ملاع] اقا م‌و‌حرم
ن‌ادنزرف [دروم] رد. دندوب‌س‌اسد ی‌لیخ ی‌یضه
؛ دندوب‌س‌اسد ی‌لیخ ن‌اشیا داد ی‌اقا م‌و‌حرم
اهناً دینیبی‌م ن‌لا ی‌کنیا. دندرکی‌م‌ارتحا ی‌لیخ
ه‌و‌حذ‌ن‌امه رطاخ‌ب، دنراد ه‌قلاع اقا ی‌ردقن‌یا
داد ی‌اقا ن‌ادنزرف ی‌ت‌بسن اقا ه‌ک‌ت‌سای‌لمع
ی‌م [دادح] ریملا ادب‌دیساً تقو ره‌لائم. دنتشاد

¹ 81 و 80 ص، 2 ج، داش‌ل‌ا.

دیساً دندشی م دندب س لجم رد تماق مامت هب ،دمآ
،تسا راجذ ن اوج کی رهاظ رظن زا ریملا ادبع
تیاعر نیای لو ؛تسیند یزیچ هک نیایا شید
؛تسا دادح یاقآ هب مارتحا ،وا هب تبسند مارتحا
تسا دادح یاقآ رسپ وا هر خلااب .دنکی مندی قرف
هب تبسند هک میدیدی م ار افری ضعب ام ی لو
و رثامه ی لیخ م ه ن م .دنتشادن مامتها ی لیخ اهنیا
و تسا دادح یاقآ رسپ وا بذج ؛مدشی م تحاران
ماجنا مارتحا دیاشودیاب هک روظنآ دیابند ارچ
!؟دوشد

مطلبی به نظر من رسیده و نمی خواهم نسبت
به مسائلی که رفقا به آن واردند و اطلاع دارند
[تذکر بدهم؛ ولی خوب است] من هم به سهم
خودم نسبت به این مسئله مطلبی گفته باشم.
صرف نظر از خودم که می دانم چه نخاله ای هستم
و خلاصه خیلی اوضاعمان خراب است،
صرف نظر از خودم که اصلاً راحتی و سرور و
بهجت در این است که رفقا مثل خودشان با من
معامله کنند. همین طور خوشم می آید که [با من]
بگویند، بخندند مثل خودشان. البته همان طور که
خدمت رفقا عرض کرده ام، من در زمان مرحوم
آقا ندیدم ایشان به کسی حرف رکیک بزنند؛
مرحوم آقا این طور بودند. [البته] شوخی
می کردند، حتی آب می پاشیدند، البته به رفقای
خودشان که رفقای مرحوم آقای انصاری بودند.
با شاگردان خودشان که اصلاً این حرف ها نبوده
و مقام استادی و [شاگردی اقتضای دیگری
دارد]. ولی در رفاقت های خودشان اصلاً من
نمی دیدم حرف رکیک بزنند. حتی یک بار ندیدم

و آنها هم همین‌طور؛ با هم شوخی می‌کردند، می‌گفتند، می‌خندیدند، اما از حرف‌های از شکم به پایین [رکیک] اصلاً نبوده است، و واقعاً هم همین‌طور است و درست هم همین است. هزار جور شوخی داریم! چرا انسان بیاید این‌طور مسائل را به‌عنوان صمیمیت [مطرح کند]؟! من که از آن صمیمیت نمی‌فهمم!

من خوشم می‌آید که رفقا با من همین‌طور باشند. اصلاً از دست بوسیدن خوشم نمی‌آید، واقعاً خوشم نمی‌آید. [رفقا] بگویند، بخندند. دیده‌اید خودم گاهی اوقات از این جوک‌ها می‌گویم. یعنی مثل بقیه، اصلاً نمی‌خواهم هیچ تفاوت و فرقی باشد و شکسته‌نفسی هم نمی‌کنم؛ به‌خاطر اینکه وقتی از چیزی خوشم می‌آید [دیگر] شکسته‌نفسی معنا ندارد. شکسته‌نفسی برای ریا و نفاق است. این حرف‌ها کشک است! اینها که همیشه شکسته‌نفسی می‌کنند، در بزنگاه آن‌چنان طرف را می‌زنند و می‌کوبند که نمی‌تواند از جایش بلند شود! نودونه درصد از این شکسته‌نفسی‌ها دروغ است! شما این را بدانید! جلوی انسان [می‌گویند]: «ما که هستیم، ما چه هستیم!» حالا اگر بخواهید دو کلمه پشت سرش بگویید، دیگر واویلاست! لذا من از این شکسته‌نفسی‌ها اصلاً خوشم نمی‌آید. آنچه خوشم می‌آید دارم می‌گویم. من همین‌طور هستم. اصلاً طبعم این‌طور است و این مطالبی که عرض می‌کنم مطلقاً مربوط به خودم نیست؛ به‌خاطر اینکه من اصلاً خودم را قابل انتساب به آقا نمی‌دانم. من می‌دانم چه جفتک‌هایی انداخته‌ام و

واقعاً شرم می‌آید خودم را به آقا نسبت دهم؛ این مسئله را جدی می‌گویم. گفتم من اهل شکسته‌نفسی نیستم؛ رکوراستم! حالا هر که می‌خواهد قبول کند، هر که [می‌خواهد قبول نکند].

ی‌هلا ی‌ایلوان ادنزر فیه مارتحا موزد

صرف‌نظر از خودم، مسئله‌ای که راه‌گشای طریق و موجب فتح باب و لطف و عنایت خداست، ادای بعضی از حقوقی است که ذوی‌الحقوق بر عهده ما دارند. زحماتی که کشیده‌اند و رنج و تعب که مرحوم آقا و [اولیا] در تربیت ما به کار برده‌اند. من سراغ ندارم کسی به‌اندازه ایشان از خودش برای شاگردان و دوستان خودش واقعاً مایه گذاشته باشد. آن [زحمات] ایجاب می‌کند که احترام و عزت و رعایت ادب در [قبال] فرزندان و اولاد ایشان انجام بگیرد؛ یعنی در ارتباط با اخوان ما از نظر معاشرت و صحبت و احترام و مکالمه مثل زمان مرحوم آقا این جهات انجام بگیرد. این یک واقعیت تکوینی است و مسئله اعتباری نیست. من به‌عنوان شخصی که خارج از گود هستم [عرض می‌کنم]. واقعاً هم خارج از گود هستیم و قابلیت انتساب به آقا را نداریم؛ ولی از باب اینکه بالاخره راه و روش بزرگان را دیده‌ایم و با آنها بوده‌ایم، [عرض می‌کنم که] راه و روش بزرگان این‌طور بوده که همیشه جهات واقعی و ارزشی مسائل اخلاقی را بعد از ارتحال یک بزرگ در [مورد] فرزندان ایشان انجام می‌دادند. چه در [مورد] مرحوم قاضی و چه در [مورد] مرحوم

آقای انصاری و چه در [مورد] مرحوم آقای حداد من [این مطلب را] دیده‌ام. یعنی در همه این سه مرحله دیدم که مرحوم آقا در [مورد] فرزندان آن بزرگان اگر کاری از دستشان بر می‌آمد، انجام می‌دادند. گاهی هم نسبت به آنها ارشاداتی داشتند؛ یعنی آن [انتقاد به آنها] هم در آن بین اقتضا می‌کند و باید این کار را کرد؛ نه اینکه [آنان را] رها کند. اما رعایت احترام و عزت نفس و مناعت یک قضیه واقعی است و اعتباری نیست. [این طور نیست که] بگوییم که بهتر است [انسان این کار را بکند، بلکه در صورت عدم رعایت] اصلاً راه انسان بسته می‌شود!

ن‌اهد رگا، مروخی م ار بآ نیا ن لا هک نم دیاب. دوشی مذ نم هدعم دراو بآ، دشابذ زابذ نم، دشابذ هتسبذ م‌ناهد نم رگا لا اذ. دشابذ زابذ نم ن‌اهد می مذ هدعم دراو م رببذ م‌دوخذ ن‌اهد [رانک] هچره و ن‌اهد هدعم هب بآ دورو می عبیط هار می نعید؛ دوشد رگا لا اذ. بتسا می عبیط ریس م کینیا. بتسا قلح؟ می نک هدعم دراو می هاوخی م‌اجکزا، دشابذ هتسبذ نیا دوشی مذ دراو.

قضیه، قضیه تکوینی است! ولو اینکه ممکن است انسان نسبت به بعضی از قضایا معترض باشد؛ من این را نفی نمی‌کنم. [مثلاً] سلیقه‌ها فرق می‌کند یا اینکه راه به کیفیتی است که انسان این راه را نمی‌پسندد؛ این یک مسئله دیگر است، اصلاً به این مربوط نیست. آن قضیه نباید این را تحت الشعاع قرار بدهد. ممکن است یک سلیقه و طرز فکر و موقعیتی با موقعیت انسان تطبیق نداشته باشد؛ اهمیتی ندارد! چرا انسان بین این دو

مسئله خلط کند؟! او حسابی برای خودش دارد و این هم [برای خودش]. هرکسی برای خودش حسابی دارد.

طسوت هشیاء مارتحا تیاعر

ربمایپ مارتحا بپس هب نینمؤملاریمما

هشیاء! درک هچ هشیاء اب نینمؤملاریمما دینیب
نینمؤملاریمما! نینمؤملاریمما یک هرامش نمشد
می هناوید مدآ اعقاو! دنکی م هناوید ار مدآ ادج
ن آزا؛ دروآرد ار نینمؤملاریمما ردپ هشیاء! دوش
ی تخبدب مامت! دوب بیرغ و بیجعی اهاهتخوسردپ
!دوب هشیاء زا دما نینمؤملاریمما رسد رب هکی ا
دراد مارتحا! ربمغیپ نزن اونعهب، درکی م هئطوت
نیا بخ! اللهوسر هجوز! نینمؤملام! ارگید
م هفیلخ رتخد هزات؛ دراد تیعموم و مارتحا
ی م هئطوت تسشنی م اجنیا! رتهبرگید نیا، تسه
لمج گنجی تقو هزات. درکی م هئطوت اجنآ، درک
هیاء ار دارفا]؛ تسشند مارآ هک دش مامت
نیقفانم اب، درکی م کیرحت [نینمؤملاریمما
هیاء ار لمج گنج بتشاد تسبودر
نینمؤملاریمما لاصا هک تخادنا هار نینمؤملاریمما
و] دما هفوک هب و درک تکرحت رضد! دشگب ار
هار گنج اجنآ رد دما هشیاء. هرصدت مسهب [دعب
هتشک نینمؤملاریمما باحصا زا یاهدع و تخادنا
نیا مامت. دندش هتشک [یاهدع] فرطن آزا و دندش
:دیامرفی م ترصد، دش ماجنای تقو ایاضق

الله ی آع بآسحطا وی لولأ اهتمرء اهلف عاسنلا ی آر قعض اهکردأ دقفأ شناع اما و
1. عاشین م بدعی و عاشین م مع و فعی

1: 218 ص، (جلاصی حبص) هغلابا جهند.

لجرمک اهرصدی فلاغ نغصو؛ عاسنلا ی آر اهکردأف أنلاف اما و
دعب اهلا و؛ لعفت م ی لآ تتأ ام یریعن م لانتت تیعد و؛ نیقلا
«ی لعتر الله ی آع بآسحطا وی لولأ اهتمرء

94: ص، 10 ج، ی سانشماما

[تفرگرد ار وا هنانز لایخ و راندپ هک تسا رارق نیا زان ناسد **هشیاء اما**]»
بارخ، لئاسم نیا و ایند رد دنیایم! تسا فیعضی ار ناشیار! دنافیعضن انز
،تسا نامهش تمر دمهن لاا دوبر بمغیپ نامز رد هکی نآ! دنزیری م مه هب و دنکی م
دهاوخی م شلد! درادن یطیر ام هب، تسادخ اب باسد! مینزی من نآ هب تسد ام
«! دشخبی م دهاوخی م شلد، دنکی م شباذع

هفیظو دیاب طسونیا نم دیوگی م نینمؤمار یما

ش تمر ح [هک تسا نیا نم هفیظو . م همد ماجنا ار ما

هب، مشکب ار هشئان لاا رگا [ن وچ؛ منک ظفد ار

هچره هر خلااب . دروخی م همطرا بمغیپ تیشید

ربمغیپ نز واکه دنیوگی م . تسا ر بمغیپ نز دشا

دروخی م همطرا بمغیپ تیشید هب! تسا هتشک ار

هشیاء و دوبر بمغیپ ن لاا لائتمبا بنم رگا . رگید

؟ ی درکی م هچ و تی لع ای، درکی م ار راک نیا م ه

دیوگی م ش دوخ، تسه ر بمغیپ دوخ تقوکی

! دنادی م ش دوخ واکه رگید تسا شنز! ش دیشکب

نیا رد دهاوخی م ثلاث ص خشد تقوکی ی لو

ریشمش ر بمغیپ ی ولج و ت ایآ؛ دنک تلخا د هیضه

ار راک نیا!؟ شکب ار هشیاء ی نزدی رادی مر ب

نز نیا ی تقو . رگید تسوا نز نیا بخ! ی نکی من

ی ولج [ایآ] . دراد ر بمغیپ هب باستنا و تسا ر بمغیپ

نیا ی درک طلاغ»: [ی یوگی م هشیاء هب] ر بمغیپ

هداتسیا اجنیا زونه ر بمغیپ دوخ؟ «ی درک ار راک

مدع نیا! رگید دیوگی م دهاو خدش دوخ رگا؛ تسا

نینمؤمار یما ن لاا . تسادخل و سر م ارتحا تیاعر

رگا هدید . تسا هدرک ار ادخل و سر م ارتحا تیاعر

ربمغیپ نز»: دنیوگی م، دشکب ار هشیاء دهاو خد

ی م نیبا ر بمغیپ تیعقوم ی نعی «. تسا هتشک ار

هاگتسدوم رد هک ی یاهنیا»: دنیوگی م! دیآ

تهجد زان، تفرگی گنانز لایخ و راندپ تهجد کی زان هتلاف اما و
و رگنهآ گید دننامهو؛ دوبر وائنیس رد هکی دسد و دقد و هنیکرگید
ی راک نیا هک دندرکی م توعدا ر واکه و . دزی مش و جن هآ بوذ هروک
ت تمر دام نکیلا و درکی من، دهد ماجنا رگید ی دحا اب درک نم اب هک ار
«. تسا لاعتم ی ادختسد هب باسد و؛ میتشاد هگزار وائنیس رد

مُیقبل ثم مه اجناً، رگید دنتسه ی روطن یا دنر بمغید
«!تساهاج

طسوت م ار حلا دجسم ت مرد تیاعر ادهشلا دیسد

م ار حلا دجسم رد هک م لاسلا هیلع ادهشلا دیسد لثم
لااح: «تفگی م و درکی م جلا ادهشلا دیسد رگا. دنامذ
رد رانگب سپ، دنشکب ار نم اهنیا تسارارق هک
هب ار م تیمولظم نم هکنیا ات دنشکب م ار حلا دجسم
ار نم م ار حلا دجسم رد ی تعد هک م هذب ناشن ایند
!رگید دنکب ار راکنیا تسناوتی م، «دندرکن اهر
اهنیا هک دشی م هداد ناشن رتشیب ش تیمولظم مزات
دندرکن ش یاهر م ار حلا دجسم رد

تازه آنهایی که می آمدند این کار را بکنند،
این طوری که نمی توانستند جلوی همه امام حسین
را دار بزنند؛ یک چیز سمی به حضرت می زدند
و رد می شدند می رفتند و بعد هم [حضرت از دنیا
می رفت]. مگر با عبدالله بن عمر این کار را
نکردند؟ فردی چیزی به او زد و رفت. اصلاً
[کسی] نفهمید کیست؛ بعد از دوسه روز مُرد. سم
بود دیگر!¹؛ درکنار راکنیا نیسد ماما ی لو
اجک: «دنتفگی م [مدرم تروصد نآ رد] نوچ
رسپ! هذ؟! دراد م ارتحا و شزرا هبعک رگید
زا هبعک تسادق»! دنتشک [اجناً رد] مه ار ربمغید
می ناشرسد ی زیچ کی هک ی یاها². دوری م نید
هیلع نیسد ماما. دنمهفی م ار لئاسم نیا دوشد
دیوگی م اذل. دمهفی م ار اهزیچ نیا م لاسلا
هبعک تسادق زار تمهم] ار مدوخت تیمولظم نم

¹ 363 ص، 4 ج، ل ماکلا .

² 64 ص، فوهللا؛ 168 ص، (مّر قملا) م لاسلا هیلع نیسطا ل تقم .

بیع «مولظم»: دیوگزنم هب ایند [رگا .منادی مذ
دشاب ظوفحم شیا ج رسد هبعک ت سادقی لو ؛ در ادن
نیا» : دنیوگب هک تسانیا زا رتمهم نم یاربن آ
«تسا هتفر ایند زا مولظم نیسد

ل ا د ت ی ا ع ر م ه م ل ا س ل ا ه ی ل ع ن ی ن م و م ل ا ر ی م ا
«**ی ل و ل ا ا ه ت م ر د ا ه ل ف**». در ک ار ر ب م غ ی پ ی ع ن ی ا ی ن
زن پیغمبر است، آخر من که نمی توانم زن پیغمبر
را بکشم. [گرچه] سزایش قتل است؛ [چون] علیه
امام قیام کرده است. اصلاً مرتدّ است. از ارتداد
هم بدتر است دیگر! سبّ کردن کجا، به جنگ
رفتن کجا؟! می گوئیم: «اگر سبّ امام کند، مرتد
است.» این دیگر به جنگش رفته است! از سب
بالا تر است! می گوید: «اصلاً باید بزنیم علی را
بکشیم. این علی فتنه است، این فتنه باید از بین
برود!» این که دیگر از ارتداد بدتر است. ولی
امیر المؤمنین [این کار را نمی کند].

ی ق ل ا خ ا م ش د و ی ه ق ف م ش د و ی ن ی د م ش د ه ک ت س ا ج ن ی ا
ی م . د ه د ی م ن ا ش د و ا ه ب ا ر ه ا ر ت ر ض د ی ر ک ف و
ل و ق ه ب ل ا ص ا و ا ن ل ا ه ک ت س ا ت س ر د» : د ی و گ
و ت س ا د ت ر م و ض ر ل ا ی ف د س ق م : ب ا ه ی ز و ر م ا
ت س ا د ق ، د و ش ب ر ا ک ن ی ا ر گ ا ی ل و ؛ ت س ا ل ت ق ش ی ا ز س د
«دوری م نید زا ر ب م غ ی پ م ا ر ت ح ا و ش ز ر ا و
د ن ا د ی م ش د و خ ا د خ ؛ **اللّٰه ی ا ع ب ا س ح ا و**

د م ح م ل آ و د م ح م ی ا ع ل ص د م ه ل ل ا